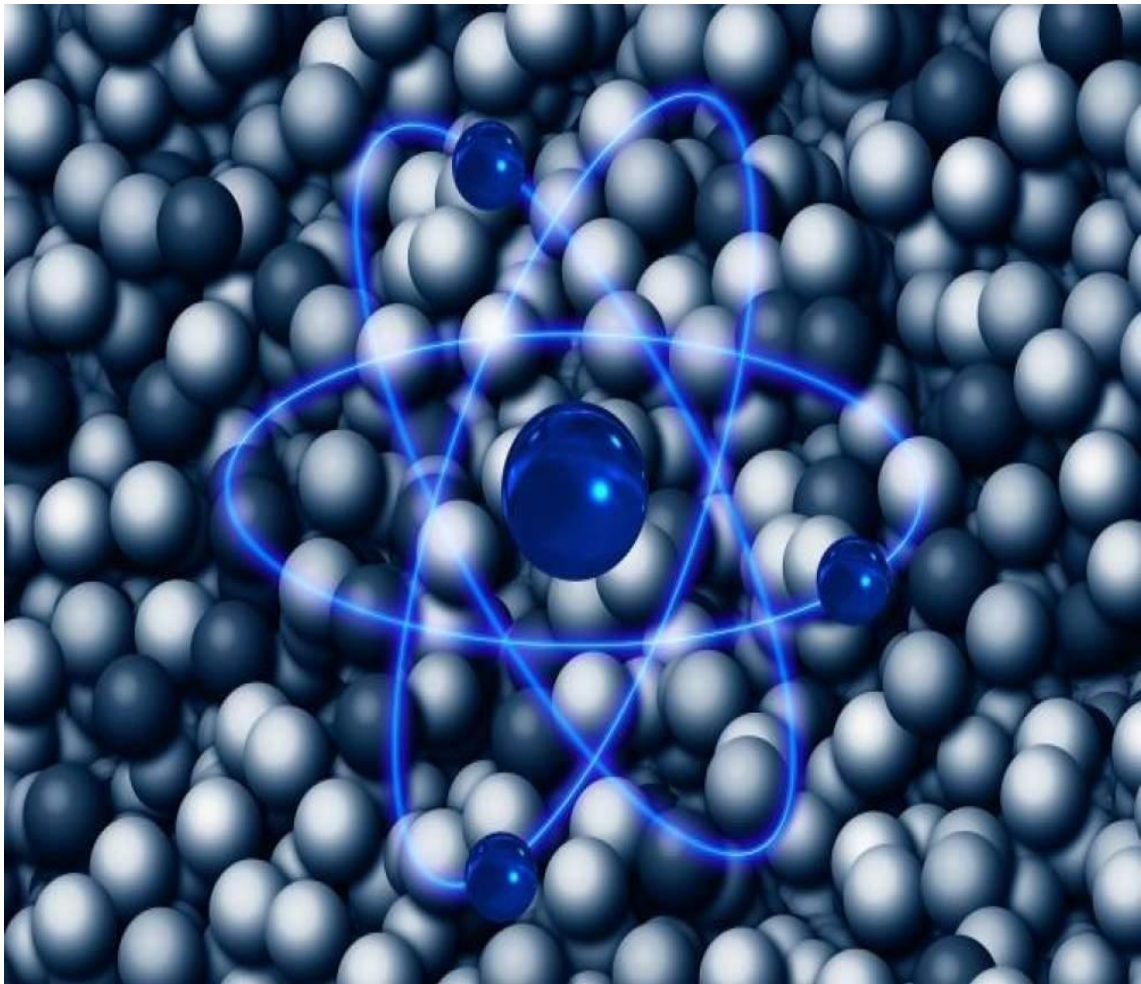

DEPARTAMENTO DE FÍSICA-QUÍMICA

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

CURSO 2021-2022

Materia: Física e Química 2º ESO

Profesora e xefa de Departamento : Esther Otero Rodríguez

INDICE		páx
1	Contextualización	3
2	Obxectivos de ESO adaptados ao contexto do centro e alumnado	4
3	Obxectivos da materia de Física e Química de 2º ESO	5
4	Secuenciación e temporalización de contidos de Física e Química 2º ESO	6,7
5	Relacionar para cada unidade:	8-16
	Contidos, criterios de avaliación, competencias clave e estándares	
	Establecer para cada estándar:	
	Grao mínimo de consecución, peso na cualificación, instrumentos avaliación, temas transversais	
6	Metodoloxía didáctica:	17,18
	6.1. Estratexias metodolóxicas	
	6.2. Outras decisións metodolóxicas: agrupamentos, tempos, espazos, materias, recursos	
7	Avaliación	19,20
	7.1. Procedemento para a avaliación inicial	
	7.2. Procedemento para a avaliación continua .	
	7.3. Procedemento para a avaliación final	
	7.4. Procedemento para a avaliación extraordinaria	
	7.5. Procedemento para a avaliación na docencia non presencial	
8	Outras avaliacións	21-23
	8.1.- Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente	
	Indicadores de logro da planificación e do proceso de ensino	
	Indicadores de logro da práctica docente	
	8.2.- Avaliación da programación didáctica	
	Mecanismo de revisión	
	Mecanismo avaliación e modificación de programación didáctica . Indicadores de logro sobre a programación didáctica	
9	Atención á diversidade	24
	9.1.- Medidas ordinarias: Organizativas y curriculares	
	9.2.- Medidas extraordinarias: Organizativas y curriculares	
10	Actividades complementarias e extraescolares	24
	11.- Datos do departamento	24
	12.- Relación coa Resolución (DOG 20 XUÑO 2021)	25

1.-Contextualización

O C.P.I Plurilingüe Virxe do Monte atópase aproximadamente a 30 km de Lugo, sito na Feira do Monte s/n, no concello de Cospeito. Na zona a economía está baseada na súa maioría na gandaría e agricultura, habendo importantes explotacións familiares relacionadas con estes ámbitos. Este é un dato de especial influencia no CPI, xa que gran parte do alumnado colabora axudando aos seus pais ou familiares no mantemento das granxas.

Esta programación pretende ter en conta esta realidade do municipio buscando un equilibrio entre o esforzo diario de clase, e o comportamento e interese dentro da aula. Por outra banda, parécenos de vital importancia 'concienciar' ao alumnado da importancia da Física –Química na vida cotiá e as súas repercusións, con exemplos claros e próximos a eles, relacionados coas ciencias.

Este curso ante a situación orixinada pola COVID-19, continuaremos potenciando accións formativas (recursos, metodoloxía,...) para a mellora da competencia dixital do alumnado, necesaria para o desenvolvemento no caso de periodos de ensino non presencial .

Prestarase especial atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e ao alumnado que tivese dificultades derivadas da fenda dixital, sen prexuízo do desenvolvemento doutras medidas de atención a diversidade que se poidan establecer.

No C.P.I Virxe do Monte os alumnos/as poden estudar dende a etapa de infantil ata 4º ESO de xeito ininterrompido, coa vantaxe que supón posuír maior información nas diferentes etapas educativas para lograr mellorar o rendemento dos alumnos/as, e poder diminuír as dificultades académicas ou condutuales. Na etapa de ESO incorporanse algúns alumnos/as procedentes do CEIP adscrito de Muimenta.

A maioría do noso alumnado é transportado e case todo fai uso do servizo de comedor. O alumnado é maioritariamente galegofalante.

E o grao e conflitividade que presenta é baixo, só en casos puntuais nos atopamos con problemas graves de disciplina e tampouco se adoitan rexistrar casos de absentismo escolar.

Referencia ás propostas da memoria dos cursos anteriores

Este alumnado cursa por primeira vez este curso FQ na etapa

2. Obxectivos de ESO adaptados ao contexto do centro e alumnado	
1	a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
2	b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
3	c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
4	d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
5	e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
6	f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
7	g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
8	h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
9	i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
10	l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
11	m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
12	n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
13	ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

14	o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.
----	---

3.- Obxectivos da materia de Física e Química de 2º ESO

1. Utilizar o método científico como estratexia de afondamento no coñecemento.
2. Coñecer as investigacións e descubrimentos de científicos e científicas galegos.
3. Traballar con magnitudes desde diferentes enfoques.
4. Usar con autonomía os instrumentos e materiais básicos do laboratorio.
5. Desenvolver traballos de investigación para afondar no feito científico.
6. Recoñecer as aplicacións e características principais da materia.
7. Coñecer as propiedades dos diferentes estados de agregación da materia, os seus cambios de estado e as leis dos gases, e explicalas de acordo coa TCM.
8. Relacionar as variables que interveñen no estado dun gas utilizando gráficas e/ou táboas.
9. Recoñecer a diferenza entre substancias puras e mesturas, e as súas aplicacións.
10. Discernir os cambios físicos e químicos que se producen na formación de substancias.
11. Describir o proceso de transformación dos reactivos en produtos.
12. Realizar experiencias sinxelas sobre a lei de conservación da masa e os factores que inflúen na velocidade das reaccións químicas.
13. Reflexionar sobre a importancia da industria química.
14. Recoñecer distintas forzas que están presentes na natureza, os cambios de estado que producen no movemento e algúns dos seus efectos.
15. Coñecer as máquinas simples e a súa utilidade para transformar o movemento e reducir a forza aplicada.
16. Analizar a forza gravitacional e os elementos que a compoñen para comprender e aplicar a lei de gravitación universal.
17. Explorar os niveis de agrupación dos corpos celestes, as forzas que interveñen entre eles e as unidades de lonxitude necesarias para medir as distancias que os separan.
18. Afondar no coñecemento da enerxía e as súas diversas manifestacións, identificándoas en situacións cotiás e experiencias prácticas.
19. Comprender tanto o principio de conservación da enerxía como procesos de transformación de enerxía mecánica ou térmica e aplicalos na resolución de problemas, experimentos ou traballos prácticos.
20. Coñecer que é unha onda, examinar as ondas mecánicas electromagnéticas e analizar calidades, fenómenos e efectos propios do son e da luz.
21. Contrastar fontes de enerxías renovables e non renovables, e o impacto que xeran na sociedade e no ambiente.
22. Analizar datos sobre o consumo enerxético e os seus problemas derivados e explicar medidas e solucións que favorezan un consumo responsable e a sostibilidade do ambiente.

4. Secuenciación e temporalización dos contidos de Física e Química 2º ESO

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
1ª Avaliación		B1	BLOQUE 1: A actividade científica				
	1	B1.1	Método científico: etapas	Unidade 01	Set/ xuño	15	
		B1.2	Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación				
		B1.3	Aplicacións da ciencia á vida cotiá e á sociedade.				
		B1.4.	Medida de magnitudes. Sistema Internacional de Unidades				
		B1.5	Traballo no laboratorio				
		B1.6	Procura e tratamento de información.				
		B1.7	Proxecto de investigación..				
		B2	BLOQUE 2 : A materia				
	2	B2.1	Propiedades da materia	Unidades 02, 03	Oct/ Nov	18	
		B2.2	Aplicacións dos materiais.				
		B2.3.	Estados de agregación. Cambios de estado. Modelo cinéticomolecular				
		B2.4.	Leis dos gases.				
		B2.5.	Substancias puras e mesturas.				
		B2.6.	Mesturas de especial interese: disolucións acuosas, aliaxes e coloides.				
B2.7		Métodos de separación de mesturas					>

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto / Unid. Did.	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
2ª Avaliac.		B.3	Bloque 3.Os cambios				
	3	B3.1	Cambios físicos e cambios químicos	Unidade 04	Dec/ Xan	12	
		B3.2.	Reacción química				
		B.3.3	A química na sociedade e o ambiente				
		B.4	Bloque 4.O movemento e as forzas				
	4	B4.1.	Forzas: efectos	05	Feb/ Marzo	21	
		B4.2.	Medida das forzas				
		B4.3.	Velocidade media.				
		B4.4	Velocidade instantánea e aceleración				
		B4.5.	Máquinas simples.				
		B4.6	O rozamento e os seus efectos				
B4.7		Forza gravitatoria					
B4.8	Estrutura do Universo						
B4.9	Forzas: efectos		x				

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contidos		Mes	Sesións	
3ª Avalia		B 5	Bloque 5 A enerxía				
	5	B5.1	Enerxía: unidades.	Unidades 10,11 e 12	Abril Xuño	18	
		B5.2	Tipos de enerxía.				
		B5.3.	Transformacións da enerxía				
		B5.4.	Conservación da enerxía.				
		B5.5.	Enerxía térmica. Calor e temperatura				
		B5.6.	Escalas de temperatura.				
		B5.7.	Uso racional da enerxía.				
		B5.8.	Efectos da enerxía térmica.				
		B 5.9	Fontes de enerxía				
		B.5.10	Aspectos industriais da enerxía.				

5.- Relacionar aspectos curriculares para cada unidade

1ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación								Temas transversais						
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criterios	Identif. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos						Temas transversais						
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC
BLOQUE 1: A actividade científica																				
1	B1.1	B.1.1	FQB1.1.1	CAA, CMCCT	FQB1.1.1. Formula, de forma guiada, hipóteses para explicar fenómenos cotiáns, utilizando teorías e modelos científicos sinxelos.	70		X					X			X				
	B1.2	B.1.2	FQB1.1.2	CCL, CMCCT	FQB1.1.2. Rexistra observacións e datos de maneira organizada e rigorosa, e comunicaos oralmente e por escrito utilizando esquemas, gráficos e táboas	80							X			X				
	B1.3.		FQB1.3.1	CAA,CCEC,CMCCT	FQB1.3.1. Relaciona a investigación científica con algunha aplicación tecnolóxica sinxela na vida cotiá.	70							X			X				
	B1.4.	B1.3	FQB1.4.1	CMCCT	FQB1.4.1. Establece relacións entre magnitudes e unidades utilizando, preferentemente, o Sistema Internacional de Unidades para expresar os resultados.	100		X		X			X			X				
	B.1.5	B1.4	FQB1.3.2.	CAA, CMCCT	FQB 1.3.2. Realiza medicións prácticas de magnitudes físicas da vida cotiá empregando o material e os instrumentos apropiados, e expresa os resultados correctamente no Sistema Internacional de Unidades.	80					X	X				X				
	B1.6	B1.5	FQB1.5.1	CMCCT	FQB1.5.1. Recoñece e identifica os símbolos máis frecuentes utilizados na etiquetaxe de produtos químicos e instalacións, interpretando o seu significado.	70							X			X				
			FQB1.5.2	CAA, CCL CMCCT	FQBI.5.2 Identifica material e instrumentos básicos de laboratorio e coñece a súa forma de utilización para a realización de experiencias respectando as normas de seguridade e identificando actitudes e medidas de actuación preventivas.	100		X		X			X			X		X		
		B1.6	FQB1.6.1	CAA, CCL, CD CMCCT, CSIEE	FQB1.6.1 Selecciona e comprende de forma guiada información relevante nun texto de divulgación científica, e transmite as conclusións obtidas utilizando a linguaxe oral e escrita con propiedade	70							X			X		X		
		B1.6	FQB1.6.2	CSIEE, CSC	FQB1.6.2 Identifica as principais características ligadas á fiabilidade e á obxectividade do fluxo de información existente e outros medios dixitais.	60							X			X				
		B1.7	FQB 1.71	CAA, CCEC, CCL CMCCT, CD	FQ 1.7.1 Realiza pequenos traballos de investigación sobre algún tema obxecto de estudo, aplicando o método científico e utilizando as TIC para a procura e a selección de información e presentación de conclusións	60				X			X			X		X		
B1.7		FQ 1.7.2	CCA, CSC, CSIEE	FQB1.7.2 Participa, valora, xestiona e respecta o traballo individual e en equipo	60				X	X					X	X		X		

LEENDA COMPETENCIAS

CCL	Comunicación lingüística
CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
CD	Competencia dixital
CAA	Competencia aprender a aprender
CSC	Competencias sociais e cívicas
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC	Conciencia e expresións culturais

LEENDA TRANSVERSAIS

CL	Comprensión lectora
EOE	Expresión oral e escrita
CA	Comunicación audiovisual
TIC	Tecnoloxías da información e comunicación
EMP	Emprendemento
EC	Educación cívica
PV	Prevención da violencia

(1) A partir de cada estándar pódese determinar “**indicadores de logro**” máis precisos que indiquen o nivel de adquisición do mesmo. (O instrumento máis idóneo é a rúbrica)

(2) As **rúbricas** soen utilizarse para avaliar as producións do alumnado: traballos de aplicación, sínteses e textos escritos,...

* O peso na cualificación se especificará en cada proba que se presente ao alumnado.

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criterios	Identific Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos						Temas transversais					
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP
BLOQUE 2 2º ESO : A materia (*)																			
2	B2.1	B2.1	FQB2.1.1	CMCCT	FQB2.1.1 Distingue Entre propiedades xerais e propiedades características da materia e utiliza estas últimas para caracterización de substancias.	100		X			X	X			X				
	B2.2		FQB2.1.2	CMCCT	FQB2.1.2 Relaciona propiedades dos materiais do contorno co uso que se fai deles.	60				X		X						X	
		FQB2.1.3	CMCCT	FQB 2.1.3 Describe a determinación experimental do volume e da masa dun sólido realiza as medidas correspondentes e calcula a súa densidade	100		X			X	X				X	X	X		
		B2.3.	B2.2	FQB2.3.1	CMCCT	FQB2.3.1 Xustifica que unha substancia pode presentarse en distintos estados de agregación dependendo das condicións de presión e temperatura nas que se atope	100		X			X				X		X	
	FQB2.3.2			CMCCT	FQB2.3.2 Explica as propiedades dos gases, dos líquidos e dos sólidos	80				X		X			X	X			
	FQB2.3.3.			CMCCT	FQB2.3.3 Describe os cambios de estado da materia e aplícaos a interpretación de fenómenos cotiáns	100		X				X						X	
	FQB2.3.4			CMCCT	FQB2.3.4 Deduce a partir das gráficas de quecemento dunha substancia os seus puntos de fusión e ebulición e a identifica utilizando as táboas de datos necesarios.	100		X				X						X	
	B2.4	B2.3	FQB2.4.1.	CMCCT	FQB2.4.1 Xustifica o comportamento dos gases en situacións cotiáns en relación co modelo cinético molecular.	80				X		X			X		X		
			FQB2.4.2	CAA CMCCT	FQB2.4.2 Interpreta gráficas,táboas de resultados e experiencias que relacionan a presión o volume e a temperatura dun gas utilizando o modelo cinético molecular e as leis dos gases.	100		X				X				X		X	
	B2.5 B2.6	B2.4	FQB2.5.1	CMCCT	FQB2.5.1 Distingue e clasifica substancias materiais de uso cotián en substancias puras e mesturas,e especifica neste último caso se se trata de mesturas homoxéneas,heteroxéneas ou coloides	80				X	X	X			X			X	X
FQB2.6.1			CMCCT	FQB2.6.1 Identifica o disolvente e o soluto ó analizar a composición de mesturas homoxéneas de especial interese.	100		X			X	X			X				X	X
B2.7	B2.5	FQB2.6.2	CCL CMCCT	FQB2.6.2 Realiza experiencias sinxelas de preparación de disolucións ,describe o procedemento seguido e o material utilizado,determina a concentración e exprésaa en g/L	100		X		X		X				X			X	
			FQB2.7.1	CAA CMCCT CSIEE	FQB2.7.1Deseña métodos de separación de mesturas segundo as propiedades características das substancias que as compoñen, describe o material de laboratorio adecuado e leva acabo o proceso.	80				X	X	X				X			X

TRANSVERSAIS

LENDA COMPETENCIAS

- CCL** Comunicación lingüística
- CMCCT** Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
- CD** Competencia dixital
- CAA** Competencia aprender a aprender
- CSC** Competencias sociais e cívicas
- CSIEE** Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
- CCEC** Conciencia e expresións culturais

- CL** Comprensión lectora
- EOE** Expresión oral e escrita
- CA** Comunicación audiovisual
- TIC** Tecnoloxías da información e comunicación
- EMP** Emprendemento
- EC** Educación cívica
- PV** Prevención da violencia

(3) A partir de cada estándar pódese determinar “**indicadores de logro**” máis precisos que indiquen o nivel de adquisición do mesmo. (O instrumento máis idóneo é a rúbrica)

(4) As rúbricas soen utilizarse para avaliar as producións do alumnado: traballos de aplicación, sínteses e textos escritos,..

* O peso na cualificación se especificará en cada proba que se presente ao alumnado.

2ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais								
Temas/UD	Identif. contidos	Identif. criterios	Identif. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais						
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV
Bloque 3. Os cambios																					
3	B3.1	B3.1.	FQB3.1.1	CMCCT	▪ FQB.3.1.1 Distingue entre cambios físicos e químicos en accións da vida cotiá en función de que haxa ou non formación novas substancias	100		X		X		X			X	X					
			FQB.3.1.2.	CCL, CMCCT	▪ FQB.3.1.2 Describe o procedemento de realización de experimentos sinxelos nos que se poña de manifesto a formación de novas substancias e recoñece que se trata de cambios químicos.	80				X	X	X				X		X			
	B3.2	B3.2	FQB.3.2.1.	CMCCT	FQB.3.2.1 Leva a cabo no laboratorio reaccións químicas sinxelas	80				X		X						X			
			FQB.3.2.2	CMCCT	▪ FQB.3.2.2 Identifica os reactivos e os produtos das reaccións químicas sinxelas interpretando a representación esquemática dunha reacción química	100		X				X			X						
			FQB.3.2.3	CMCC	FQB.3.2.3 Clasifica algúns produtos de uso cotián en función da súa procedencia natural ou sintética.	70				X		X			X	X		X			
	B3.3	B3.3	FQB.3.3.1.	CMCCT CSC	▪ FQB.3.3.1 Identifica e asocia produtos procedentes da industria química coa súa contribución á mellora da calidade de vida das persoas	70				X		X			X	X		X		X	
FQB.3.3.2			CSC, CMCCT CSIEE	▪ FQB.3.3.2 Propón medidas e actitudes a nivel individual e colectivo, para mitigar os problemas ambientais de importancia global.	70				X	X	X			X	X	X		X			

LENDA COMPETENCIAS

CCL	Comunicación lingüística
CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
CD	Competencia dixital
CAA	Competencia aprender a aprender
CSC	Competencias sociais e cívicas
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC	Conciencia e expresións culturais

LENDA TRANSVERSAIS

CL	Comprensión lectora
EOE	Expresión oral e escrita
CA	Comunicación audiovisual
TIC	Tecnoloxías da información e comunicación
EMP	Emprendemento
EC	Educación cívica
PV	Prevención da violencia

(5) A partir de cada estándar pódese determinar “**indicadores de logro**” máis precisos que indiquen o nivel de adquisición do mesmo. (O instrumento máis idóneo é a rúbrica)

(6) As **rúbricas** soen utilizarse para avaliar as producións do alumnado: traballos de aplicación, sínteses e textos escritos,..

* O peso na cualificación se especificará en cada proba que se presente ao alumnado

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criterios	Identific Estándar	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais					
							Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC
Bloque .4 O movemente e as forzas																			
4	B4.1	B4.1	FQB4.1.1	CMCCT	FQB.4.1.1 En situacións de vida cotiá, identifica as forzas qu interveñen e relaciónnaas cos seus correspondentes efectos n deformación ou na alteración do estado do movemente do corpo	100		x		x		x			x	x		x	
			FQB4.1.2	CMCCT, CSIEE	FQB. 4.1.2 Establece a relación entre unha forza e o se correspondente efecto na deformación ou na alteración do estado d movemente dun corpo	100		x		x		x			x	x			
	B4.2	B4.2.	FQB4.2.1.	CMCCT	FQB.4.2.1 Establece a relación entre o alongamento producido nun resorte e as forzas que produciron eses alongamentos e describe o material para empregar e o procedemento para a súa comprobación experimental	100		x		x	x	x				x	x	x	
			FQB4.2.2	CMCCT	FQB.4.2.2 Describe a utilidade do dinamómetro para medir as forzas estática e rexistra os resultados en táboas e representacións gráficas; expresando o resultado experimental en unidades do S.I.	80				x	x	x				x	x		
	B4.3.	B4.3	FQB.4.3.1	CAA,CD,CMCC T	FQB.4.3.1 Determina experimentalmente ou a través de aplicacións informáticas a velocidade media dun corpo interpretando o resultado	70					x	x				x		x	
			FQB.4.3.2	CMCCT	FQB.4.3.2.Realiza cálculos para resolver problemas cotiáns utilizando o concepto de velocidade media.	100		x		x		x			x	x			
	B 4.4.	B4.4	FQB.4.4.1	CMCCT	FQB.4.4.1 Deduce a velocidade media e instantánea a partir das representacións gráficas do espazo e da velocidade en función do tempo	100		x		x		x			x	x		x	
			FQB.4.4.2	CMCCT	FQB.4.4.2 Xustifica se un movemente é acelerado ou non a partir das representacións gráficas do espazo e da velocidade en función do tempo	100		x		x		x			x	x		x	
B.4.5	B.4.5	FQB.4.5.1	CMCCT	FQB.4.5.1 Interpreta o funcionamento de máquinas mecánicas simples considerando a forza e a distancia ao eixe de xiro, e realiza cálculos sinxelos sobre o efecto multiplicador da forza producida por estas máquinas.	80					x	x				x	x	x		
B.4.6.	B.4.6.	FQB.4.6.1	CMCCT	FQB.4.6.1.Analiza os efectos das forzas de rozamento e a súa influencia no movemente dos seres vivos e os vehículos	100		x		x		x				x		x		
B.4.7	B.4.7	FQB.4.7.1	CMCCT	FQB.4.7.1 Relaciona cualitativamente a forza da gravidade que existe entre dous corpos coas súas masas e as distancias que as separa	100		x		x		x				x	x			
		FQB.4.7.2	CMCCT	FQB.4.7.2.Distingue entre masa e peso calculando o valor da aceleración da gravidade a partir da relación entre esas dúas magnitudes	100		x		x		x			x	x				
		FQB.4.7.3	CMCCT	FQB.4.7.3 Recoñece que a forza da gravidade mantén os planetas xirando arredor do sol e a lúa arredor do noso planeta e xustifica o motivo polo que esta atracción non leva a colisión dos dous corpos	100		x		x		x				x	x			
B.4.8.	B.4.8	FQB.4.8.1	CMCCT	FQB.4.8.1 Relaciona cuantitativamente a velocidade da luz co tempo que tarda en chegar á Terra desde obxectos celestes afastados e coa distancia a que se atopan eses obxectos interpretando os valores obtidos.	80		x		x		x			x	x	x			

B.4.9	b.4.9	FQB.4.9.1	CCL,CD,CMCCT,CSIEE	FQB.4.9.1 Realiza un informe empregando as tecnoloxías da información e da comunicación, a partir de observación ou de procura guiada de información sobre a forza gravitatoria e os efectos asociados a ela.	60				X	X	x				X	X	X	X				
-------	-------	-----------	--------------------	---	----	--	--	--	---	---	---	--	--	--	---	---	---	---	--	--	--	--

LENDAS DE COMPETENCIAS

- CCL** Comunicación lingüística
- CMCCT** Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
- CD** Competencia dixital
- CAA** Competencia aprender a aprender
- CSC** Competencias sociais e cívicas
- CSIEE** Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
- CCEC** Conciencia e expresións culturais

LENDAS TRANSVERSAIS

- CL** Comprensión lectora
- EOE** Expresión oral e escrita
- CA** Comunicación audiovisual
- TIC** Tecnoloxías da información e comunicación
- EMP** Emprendemento
- EC** Educación cívica
- PV** Prevención da violencia

(7) A partir de cada estándar pódese determinar “**indicadores de logro**” máis precisos que indiquen o nivel de adquisición do mesmo. (O instrumento máis idóneo é a rúbrica)

(8) As **rúbricas** soen utilizarse para avaliar as producións do alumnado: traballos de aplicación, sínteses e textos escritos,..

* O peso na cualificación se especificará en cada proba que se presente ao alumnado.

Tema/UD	Identif. contenidos	Identif. criterios	Identific Estándar	clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	* Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais									
								Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV			
Bloque 5. Enerxía																								
5	B5.1	B5.1	FQB5.1.1	CMCCT, CSC	FQB.5.1.1 Argumenta que a enerxía pode u transferirse almacenarse o dispersarse pero non crearse nin destruírse,utilizando exemplos	80					x			x			X	X		X				
			FQB5.1.2	CCL, CMCCT	FQB.5.1.2. Recoñece e define a enerxía coma unha magnitude e exprésaa na unidade correspondente do S.I.	100		x				x								X				
	B5.2.	B5.2. B5.3. B5.4.	FQB5.2.1.	CMCCT,CSIEE	FQB.5.2.1. Relaciona o concepto de enerxía coa capacidade de producir cambios,e identifica os tipos de enerxía que se poñen de manifesto en situacións cotiás,explicando as transformacións.	80						X			X			x	x					
B.5.5	B.5.5	FQB.5.5.1.	CMCCT	FQB5.5.1 Explica o concepto de temperatura en termos de modelo cinético-molecular e diferenza entre temperatura enerxía e calor.	100		x				x						x	x	x					
B.5.6.	B.5.6.	FQB.5.6.1.	CMCCT	FQB.5.6.1. Recoñece a existencia dunha escala absoluta de temperaturas e relaciona as escalas Celsius e Kelvin	100		x				x						x	x						
B.5.7	B.5.7.	FQB5.7.1.	CMCCT, CSC,CAA	FQB.5.7.1.Identifica os mecanismos de transferencia de enerxía recoñecéndodos en situacións cotiás e fenómenos atmosféricos e xustifica a selección de materiais para edificios e no deseño de sistemas de quecemento	60												x	x			x			
B.5.8.	B.5.8.	FQB.5.8.1.	CMCCT	FQB.5.8.1.Explica o fenómeno da dilatación a partir dalgunha das súas aplicacións como os termómetros de líquido, xuntas de dilatación en estruturas etc.	70												x	x	x	x				
		FQB.5.8..2	CMCCT	FQB.5.8.2.Explica a escala Celsius establecendo os puntos fixos dun termómetro baseado na dilatación dun líquido volátil.	100		x											x	x					
		FQB.5.8.3	CMCCT	FQB.5.8.3.Interpreta cualitativamente fenómenos cotiás e experiencias nos que se poña de manifesto o equilibrio térmico asociándoo coa igualación de temperatura.	70														x	x				
B.5.9 B.5.10	B.5.9 B.5.10	FQB.5.9.1.	CCL,CMCCT,CSC	FQB.5.9.1. Recoñece describe e compara as fontes renovables e non renovables de enerxía, analizando con sentido crítico o seu impacto ambiental .	80		x									x	x			x			x	

LEDA COMPETENCIAS

CCL	Comunicación lingüística
CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
CD	Competencia dixital
CAA	Competencia aprender a aprender
CSC	Competencias sociais e cívicas
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC	Conciencia e expresións culturais

LEDA TRANSVERSAIS

CL	Comprensión lectora
EOE	Expresión oral e escrita
CA	Comunicación audiovisual
TIC	Tecnoloxías da información e comunicación
EMP	Emprendemento
EC	Educación cívica
PV	Prevención da violencia

(9) A partir de cada estándar pódese determinar “**indicadores de logro**” máis precisos que indiquen o nivel de adquisición do mesmo. (O instrumento máis idóneo é a rúbrica)

(10) **As rúbricas** soen utilizarse para avaliar as producións do alumnado: traballos de aplicación, sínteses e textos escritos,...

* O peso na cualificación se especificará en cada proba que se presente ao alumnado.

6.- METODOLOXÍA

6.1.- Estratexias metodolóxicas

1. Aspectos xerais

Posibles aspectos:

Partir da avaliación inicial do alumnado

- Propiciar a construción de aprendizaxes significativas
- Ter en conta a diversidade: respectar os ritmos e estilos de aprendizaxe.
- Potenciar as metodoloxía activas:
 - Combinar traballo individual e en equipos de traballo
 - Desenvolvemento das clases cun enfoque práctico mediante a realización de experiencias sinxelas ou mediante visualización de videos de interese.
- Enfoque orientado á realización de tarefas e resolución de problemas
- Uso habitual das TIC e AV
- Papel facilitador do profesor/a

2. Estratexias metodolóxicas

Posibles estratexias:

- Memorización comprensiva
- Indagación e investigación sobre documentos, textos
- Análise de documentos, gráficos e táboas de datos
- Fichas de fotocopias de reforzo/ampliación.
- Resolución de problemas
- Estudo de casos prácticos
- Actividades AV
- Visualización de videos You Tube
- Simulacións

3. Secuenciación habitual de traballo na aula

Motivación:

- Presentación actividade.

Información do profesor/a:

- Información básica para todo o alumnado
- Información complementaria para reforzo e apoio
- Información complementaria para afondamento e ampliación

Traballo persoal :

- Análise de documentos, pequenas investigación, etc.
- Resposta a preguntas
- Resolución de problemas
- Elaboración de gráficas, mapas conceptuais.esquemas.
- Memorización comprensiva

Avaliación:

- Caderno de traballo
- Probas escritas
- Traballos individuais e en grupo

6.2.- Outras decisións metodolóxicas

1.- Modalidade de adaptación necesaria á docencia non presencial derivada da COVID

O desenvolvemento das clases no caso de atención ao alumnado en corentena realizarase a través de :

- AV do centro e correo electrónico : información de actividades e comunicacións.

Seguindo as estratexias metodolóxicas anteriores e en función da situación derivada da COVID-19, no caso de confinamentos propoñeranse actividades de repaso, reforzo e de ampliación de contidos. Se coincidise un exame estando nesta situación a proba realizarase de xeito presencial, acordándose unha nova data para á realización da mesma.

- Creación de grupos a través das plataformas Skype ou Cisco-Webex para impartir as clases de xeito virtual, no caso de suspensión de clases. A través destas plataformas propoñeráselles actividades de repaso, reforzo e de ampliación dos contidos , así como a realización de probas escritas. Se fose necesario realizaranse probas por video chamada.

2. Tempos

- 1 grupo de 2º con 3h/semana.

3. Espazos :

- Aula
- Aula Informática
- Laboratorio de Física –Química compartido con Bioloxía- Xeoloxía (este curso debido ao Protocolo Covid, por razón de espazo non acudiremos ao laboratorio)

4. Materiais

- Material de laboratorio de Física e Química - Programas informáticos, páxinas Web.
- Materiais inocuos que se poden atopar na casa para a realización de experimentos sinxelos

5. Recursos didácticos

Aula virtual do centro

Libro de texto Física Y Química. 2º ESO. Ed. Vicens- Vives Páxinas web e videos de you tube de interese .

NOTA:

Para un ensino non presencial o alumnado podera conectarse a través: de móbil, ordenador, tablet, ou combinar varios recursos.

6. Plan Lector. Lecturas recomendadas

Nesta etapa do ensino consideramos fundamental que o alumnado desenvolva habilidades de lectura e comprensión fundamentais para acadar as competencias básicas.

Traballaremos cos artigos incluídos no libro de texto, léndoos en voz alta para tratar de dilucidar o seu contido, que sempre están relacionados con asuntos de ciencia e sociedade nunha linguaxe divulgativa contribuíndo a espertar o interese polo mundo científico . Na medida do posible iránse engadindo diversos recursos como:

- Revistas científicas, artigos de interese relacionados coa ciencia que aparezan en prensa

- Algúns fragmentos de libros como:
 - “ La puerta de los tres cerrojos” de Sonia Fernández-Vidal
 - “ Las damas del laboratorio, Mujeres científicas en la historia” de Mª José C.
 - “ Sistema Periódico “ (Primo Levi)
- Outros de interese que poidan xurdir.

7.- AVALIACIÓN

7.1. Procedemento de avaliación inicial.

En qué data se realizará ? A finais de setembro/comezo de outubro.

En que consistirá? Unha proba con preguntas sobre coñecementos básicos, operacións de cálculo matemático, preguntas tipo test e preguntas máis amplas que supoñan avaliar as competencias básicas previas.

Cómo se informará? Dos resultados obtidos informarase na sesión de avaliación , na que se analizarán as medidas a tomar e informarase de xeito individual a cada alumno e ás familias través do titor .

Cales serán as consecuencias dos resultados ?

Que dos resultados da proba, o profesor e o alumno obteñan información do nivel de coñecementos para poder orientar o ritmo e forma de traballo de xeito individualizado

7.2.- Procedemento para avaliación continua

Con que temporalización se farán probas escritas?

Dúas probas por avaliación mínimo

Como serán as probas escritas e a súa avaliación?

Terán exercicios de diferente dificultade para valorar os distintos niveis de competencia. Especificarase no propio exame ou ao inicio do mesmo , a cualificación máxima de cada pregunta.

Constarán de problemas , cuestións breves de razoamento, definicións e nalgunha proba tamén se pode incluír análise e comentario de algún texto científico.

Na puntuación de cada pregunta valorarase a súa resolución razoada, ata chegar ao seu resultado final expresado nas unidades axeitadas de ser o caso.

Os erros de unidades e cálculo penalizaranse co 25% da puntuación do apartado correspondente, excepto no caso de que sexa incoherente ou desorbitado que se poderá penalizar cun 75%.

Valorarase negativamente unha mala presentación das probas así coma a súa redacción e faltas de ortografía de 0,25 ata 1 punto.

Como se cualifican as probas, traballos individuais ou colectivos, traballo na libreta, observación, ponderación ,redondeo, ...?

A cualificación do alumnado basearase nos seguintes procedementos e instrumentos de avaliación:

A.- Exames escritos (máximo 7 puntos): dous por avaliación, que constarán, de problemas e de cuestións relacionadas coa teoría ou coas prácticas de laboratorio realizadas. O segundo exame contribuirá nun 60% xa que conterà todos os contidos da avaliación, mentres que o 1º exame contribúe nun 40% . A media ponderada destes dous exames danos a nota deste apartado A. A nota mínima que hai que ter nun exame para facer media co outro é de 3.

Nota A = 0,4. Exame 1 + 0,6. Exame 2

B.- Outros instrumentos de avaliación (máximo 3 puntos) distribuídos do seguinte xeito:

caderno , traballo na clase , probas orais, realización de tarefas para a casa, presentación de traballos do xeito:

- a) realización de exercicios,deberes ,...

- b) actitude, interese e participación na clase.
- c) caderno , presentación de traballos , probas orais

$$\text{Nota B} = a + b + c$$

$$\text{NOTA AVALIACION : N.AV.} = 0,7. A + B$$

Redondeo: se a nota decimal é igual ou superior a 5, a nota da avaliación será a enteira superior. No caso de que a 1ª nota decimal sexa inferior a 5, mantense a nota enteira. Se o alumno é descuberto copiando por calquera medio, a cualificación será de cero puntos.

Como se cualifica o caderno, presentación de taballos?

Mediante a revisión diaria dos deberes.

7.3.- Procedemento para a recuperación de avaliacións

Despois de cada avaliación haberá unha recuperación para o alumnado que non acadase o 5..

7.4.- Procedemento para avaliación extraordinaria

Como será a proba extraordinaria?

A proba extraordinaria de xuño, versará sobre a totalidade da materia, e constará dunha serie de preguntas sobre os estándares de aprendizaxe da programación. Aplicarase a regra do redondeo igual que no punto anterior.

7.5.- Procedemento para a avaliación na docencia non presencial

- Probas escritas, tests e actividades de ampliación terán un peso dun 70% .
- Actividades de repaso e reforzo terán un peso dun 30%.

8. OUTRAS AVALIACIÓNS

8. 1.- Avaliación da proceso de ensino e de práctica docente	Escala			
(Indicadores de logro)				
Proceso de ensino:	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				
8- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				

Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral faranse explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
6.- Incorporáanse ás TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
7.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
8.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
9.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				

10.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
11.- Cal é o grao de implicación nas funcións de tutoría e orientación do profesorado?				
12.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
13.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
14.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,.. ?				

8. 2.- Avaliación da programación didáctica

Mecanismo revisión

A programación revisarase anualmente a finais de curso e antes se fose necesario pola situación derivada da COVID-19, adaptándoa segundo o proposto na xuntanza de Coordinación Pedagóxica que se convoque para tal fin..

Se é preciso durante o curso en función da evolución da pandemia revisaríase algún aspecto.

Mecanismo avaliación e modificación de programación didáctica	Escala			
	1	2	3	4
(Indicadores de logro)				
1.- Deseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secunciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8.- Asígnouse a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				

14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguíuse e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				

Observacións:

9. ATENCIÓN A DIVERSIDADE

9.1 Medidas ordinarias

Medidas ordinarias organizativas y curriculares

1. Cantos grupos hai ?

Neste curso, hai un grupo.

2.- Adáptanse os tempos e/ou os instrumentos de avaliación para algún alumno/a?

Si, adaptanse os tempos e os contidos, tendo en conta as características de cada alumno .

9.2 Medidas extraordinarias

Medidas extraordinarias organizativas y curriculares

1.- Canto alumnado recibe apoio por profesorado especialista en PT/AL?

Non hai alumnado con necesidades de apoio .

2.- Existe algunha Adaptación Curricular na materia? Non

3.- Existe algún Programa de Mellora do Aprendizaxe e Rendemento (PMAR)?

Neste curso non

4.-Existe algunha outra medida organizativa? Medidas de reforzo

10. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS Y EXTRAESCOLARES

Este curso non está previsto realizar actividades extraescolares.

Participarase nas complementarias e conmemoracións organizadas polo centro

11. DATOS DE DEPARTAMENTO

Materia	Curso	Grupos	Profesor/a
FISICA E QUIMICA	2º ESO	1	Esther Otero Rodríguez

12. Relación coa resolución

Resolución (DOG- 30 de xuño 2021)

e

Elementos	Aspectos	Folla
a	Introdución e contextualización	
b	Contribución ás competencias básicas	
c	Concreción dos obxectivos para curso	
d	Concreción para cada estándar	
	1º.- Temporalización	
	2º.- Grao mínimo de consecución	
	3º.- Procedementos e instrumentos av.	
e	Concrecións metodolóxicas	
f	Materiais e recursos didácticos	
g	Criterios sobre avaliación, cualificación e promoción	
h	Indicadores de logro para avaliar o proc. ensino e p.d.	
i	Organización actividades , seguimento, recuperación e avaliación de materias pendentes	
j	Procedemento acreditación coñecementos previos	
k	Avaliación inicial e medidas	
l	Medidas de atención á diversidade	
m	Concreción de elementos transversais	
n	Actividades complementarias e extraescolares	
ñ	Adaptación da programación a periodos de corentena	
o	Revisión, avaliación e modificación da programación	